

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV

Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia a dopĺňajú Spoločné konzulárne pokyny o vízach pre diplomatické misie a konzulárne úrady, pokiaľ ide o zavedenie biometrických identifikačných znakov vrátane ustanovení o organizácii prijímania a spracovania žiadostí o víza — 2006/0088 (COD)

(2006/C 321/14)

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 286,

so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej článok 8,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov, a najmä na jeho článok 41,

so zreteľom na žiadosť Komisie o stanovisko v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001, ktorá bola prijatá 26. mája 2005,

PRIJAL TOTO STANOVISKO:

1. ÚVOD

Navrhované nariadenie má dva hlavné ciele, ktoré oba súvisia so zavádzaním vízového informačného systému:

- poskytnúť členským štátom právny základ pre získavanie povinných biometrických identifikačných znakov od žiadateľov o víza;
- stanoviť právny rámec organizácie konzulárnych úradov členských štátov najmä prostredníctvom nadviazania novej spolupráce medzi členskými štátmi zameranej na spracovanie žiadostí o víza.

Tieto dva ciele vyvolávajú z hľadiska ochrany údajov rozdielne otázky a budeme sa nimi zaoberať samostatne, aj keď tvoria súčasť jedného návrhu.

Cieľom súčasného návrhu je zmeniť a doplniť Spoločné konzulárne pokyny (CCI). CCI prijal výkonný výbor vytvorený na základe dohovoru, ktorým sa vykonáva schengenská dohoda zo 14. júna 1985. Ako súčasť schengenského acquis sa vložili do právnych predpisov EÚ protokolom priloženým k Amsterdamskej zmluve a odvtedy sa niekoľko ráz zmenili a doplnili. CCI sa publikovali v roku 2000 aj napriek tomu, že viacero zmien a doplnení ostáva tajných. Pokiaľ ide o ich obsah, v zásade predstavujú príručku praktických pravidiel vydávania víz pre krátkodobý pobyt. Obsahujú ustanovenia o preskúmaní žiadostí, rozhodovacom postupe, o vyplňaní vízových nálepiek atď.

2. POUŽITIE BIOMETRICKÝCH ZNAKOV

2.1. Úvodná poznámka špecifický charakter biometrických údajov

V návrhu o VIS ⁽¹⁾, ktorý Komisia predložila 28. decembra 2004, sa uvádza, že členské štáty zavedú odtlačky prstov a fotografie ako biometrické identifikačné znaky VIS na účely overenia a/alebo identifikácie. Cieľom súčasného návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa CCI, je poskytnúť právny základ pre zhromažďovanie biometrických identifikačných znakov.

EDPS poskytol k návrhu o VIS stanovisko 23. marca 2005 ⁽²⁾. V tomto stanovisku zdôraznil dôležitosť zabezpečiť spracúvanie biometrických údajov vzhľadom na ich osobitné charakteristiky všetkými potrebnými opatreniami ⁽³⁾:

„Použitie biometrických údajov v informačnom systéme nikdy nie je bezvýznamná voľba, najmä ak sa príslušný systém týka takého veľkého počtu jednotlivcov. Neodvolateľne mení vzťah medzi telom a totožnosťou tým, že robí prístrojovo snímateľné charakteristiky ľudského tela, ktoré sa dajú ďalej použiť. Aj keď biometrické charakteristiky sa nedajú čítať ľudským okom, stále ich môžu čítať a využívať príslušné nástroje, kamkoľvek osoba ide.“

Podľa názoru EDPS by sa v dôsledku citlivej povahy biometrických údajov mala povinnosť používať tieto údaje zaviesť len po podrobnom zhodnotení rizík, pričom by sa mal dodržiavať taký postup, ktorý umožní úplnú demokratickú kontrolu. Pri preskúmaní súčasného návrhu vychádzal EDPS z týchto myšlienok.

2.2. Kontext návrhu

V dôsledku kontextu, v ktorom sa návrh predkladá, sú okolnosti ešte citlivejšie. Navrhované nariadenie nemožno vnímať izolovane od vývoja iných veľkých informačných systémov a všeobecnej tendencie smerujúcej k interoperabilite medzi informačnými systémami. To sa okrem iného spomína v oznámení Komisie z 24. novembra 2005 o zlepšení efektívnosti, posilňovaní interoperability a synergií medzi európskymi databázami v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí ⁽⁴⁾.

Rozhodnutie, ktoré sa v danej situácii na daný účel prijme, bude mať preto pravdepodobne vplyv na vývoj a používanie iných systémov vytvorených na iné účely. Konkrétne by sa biometrické údaje, a to pravdepodobne aj vrátane údajov zhromaždených na účely zavedenia vízovej politiky, dali použiť, keď už budú k dispozícii, aj v iných situáciách. To sa netýka len rámca SIS, ale s najväčšou pravdepodobnosťou aj Europolu a FRONTEX-u.

2.3. Povinnosť poskytnúť odtlačky prstov

V dôvodovej správe k tomuto návrhu sa uvádza: „Keďže získavanie biometrických znakov bude od teraz súčasťou postupu vydávania víz, je potrebné zmeniť a doplniť Spoločné konzulárne pokyny s cieľom vytvoriť právny základ takéhoto opatrenia.“

EDPS namieta proti rozhodnutiu zákonodarcu vložiť ustanovenia o tom, či udeliť alebo neudeliť niektorým osobám alebo skupinám osôb výnimku z povinnosti poskytnúť odtlačky prstov, do CCI a nie do samotného nariadenia o VIS. Po prvé, tieto ustanovenia majú významný vplyv na súkromný život veľkého počtu osôb a mala by sa nimi zaoberať skôr primárna legislatíva ako pokyny prevažne technického rázu. Po druhé, z dôvodov zrozumiteľnosti právneho režimu by bolo vhodnejšie riešiť tieto otázky v tom istom predpise, ktorým sa ustanovuje samotný informačný systém.

⁽¹⁾ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi (KOM(2004)835, konečné znenie), ktorý Komisia predložila 28. decembra 2004.

⁽²⁾ Stanovisko z 23. marca 2005 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi, Ú. v. EÚ C 181, 23.7.2005, s. 13.

⁽³⁾ „[Biometrické údaje] poskytujú kvázi-absolútnu charakteristickú zvláštnosť, t. j. každá fyzická osoba má jedinečnú biometriu. Takmer nikdy sa v priebehu života človeka nemenia, čo týmto charakteristikám zabezpečuje trvalosť. Každý má rovnaké fyzické prvky, čo tiež dáva biometrii rozmer univerzálnosti.“

⁽⁴⁾ KOM(2005) 597, konečné znenie.

- a) Vytvorenie právneho základu pre povinné odobranie odtlačkov prstov a biometrických identifikačných znakov predstavuje v prvom rade oveľa viac ako len technickú záležitosť; má významný vplyv na otázky súkromného života dotknutých osôb. Konkrétne, zvolenie najnižšieho a najvyššieho veku pre odobranie odtlačkov prstov nie je len technickým, ale aj politickým rozhodnutím. EDPS preto odporúča zaoberať sa touto záležitosťou a najmä aspektmi, ktoré nie sú len technického rázu, v základnom predpise (návrhu o VIS) namiesto v príručke o technických a praktických stránkach vízového postupu ⁽¹⁾.

V tejto súvislosti je taktiež užitočné pripomenúť požiadavky Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ECHR) a príslušnú judikatúru. Podľa článku 8 ods. 2 ECHR je akékoľvek zasahovanie verejného orgánu do výkonu práva na súkromný život dovolené, len ak je „v súlade so zákonom“ a je „v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“ na ochranu dôležitých záujmov. V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva tieto podmienky viedli k dodatočným požiadavkám, pokiaľ ide o kvalitu právneho základu pre zasahovanie (musí byť ustanovené v prístupnej legislatíve a musí sa dať predpokladať), proporionalitu akéhokoľvek opatrenia a potrebu vhodných ochranných opatrení proti zneužitiu.

Okrem toho, že opísaný fragmentárny prístup k legislatíve nevytvára jasný a prístupný regulačný rámec, otvorená ostáva aj otázka, či samotné CCI predstavujú takýto rámec. Ďalšie otázky môžu vyvstať v súvislosti s postupom pri (prípadných) budúcich zmenách a doplneniach tohto predpisu. Malo by sa každopádne zabezpečiť, aby rozhodnutie takéhoto významu nebolo možné zmeniť a doplniť mimo postupu, ktorý by zaručil vhodnú transparentnosť a demokratickú diskusiu.

- b) Druhou otázkou je zrozumiteľnosť právneho režimu. V dôvodovej správe k návrhu sa jasne neuvádza, prečo je pre zhromažďovanie biometrických identifikačných znakov potrebný iný právny základ ako pre ich spracovanie. Uvádza sa v nej, že „v tomto návrhu sa ... venuje ... pozornosť získavaniu biometrických údajov, zatiaľ čo v návrhu o vízovom informačnom systéme sú upravené prenos a výmena údajov“ ⁽²⁾. Z hľadiska ochrany údajov však spracovanie osobných údajov zahŕňa aj ich získanie. Úprava jednotlivých operácií, ktoré tvoria reťazec činností, v rôznych právnych predpisoch môže ohroziť zrozumiteľnosť celého režimu. Toto predstavuje problém pre osoby, na ktoré sa bude tento návrh uplatňovať, ako aj pre demokratickú kontrolu systému. Je skutočne nesmierne náročné získať celistvý obraz v tejto oblasti, keď sa spracúvanie údajov upravuje v rôznych právnych predpisoch.

2.4. Výnimky z odobrania odtlačkov prstov

Túto obavu veľmi dobre ilustruje otázka kategórií osôb, ktoré sú vyňaté z povinnosti poskytnúť odtlačky prstov, a to najmä prípad malých detí.

Pripustenie odobrania odtlačkov prstov malých detí by sa malo prerokovať v súvislosti s tým, na čo má VIS slúžiť. Inými slovami, povinnosť odobratia biometrických identifikačných znakov v prípade niektorých kategórií osôb alebo vyňatie týchto osôb z tejto povinnosti musí v rámci vízovej politiky a príslušných cieľov uvedených v návrhu o VIS predstavovať primerané opatrenie. Táto primeranosť by sa mala posúdiť demokratickým postupom.

Rovnako by sa mala zhodnotiť aj v súvislosti s použitím odtlačkov prstov uvedeným v návrhu o VIS. Biometrické znaky sa budú používať na účely overenia alebo identifikácie: z technického hľadiska sa biometrický identifikačný znak môže považovať za vhodný na jeden a nevhodný na druhý účel. Spracovanie odtlačkov prstov detí mladších ako 14 rokov sa zvyčajne považuje za spoľahlivé len na účely overenia. Toto by malo mať vplyv na analýzu návrhu, ale opäť by sa nevyhnutné prvky mali nachádzať v návrhu o VIS (pričom sa o nich ešte nerozhodlo).

Záverom EDPS odporúča, aby sa striktne upravili výnimky z odobrania biometrických identifikačných znakov s cieľom dosiahnuť zrozumiteľnosť a konzistentnosť. Úprava odobrania biometrických identifikačných znakov a v tomto prípade predovšetkým odtlačkov prstov by sa mala považovať za vedľajšiu k hlavnému právnomu nástroju, a preto by sa mala riešiť v hlavnom dokumente.

⁽¹⁾ Skutočnosť, že právny základ je iný (článok 62 ods. 2 písm. b) bod (ii) v prípade CCI a článok 66 v prípade návrhu VIS) nebráni zákonodarcovi, aby sa touto záležitosťou zaoberal v tom istom predpise.

⁽²⁾ Dôvodová správa, strana 5.

2.5. Vek žiadateľov o víza

V návrhu sa uvádza, že z povinnosti poskytnúť odtlačky prstov budú vyňaté len deti vo veku do 6 rokov. Tu sa otvára veľa otázok (bez ohľadu na to, či sa toto ustanovenie uvedie v návrhu o VIS alebo CCI).

EDPS sa v prvom rade domnieva, že všeobecné odoberanie odtlačkov prstov detí sa nemôže považovať za obyčajnú technickú záležitosť, ale vyžaduje si serióznu demokratickú diskusiu v príslušných inštitúciách. Takéto rozhodnutie by nemalo vychádzať len z technickej uskutočniteľnosti, ale taktiež prinajmenšom z toho, aký prínos bude predstavovať pri vykonávaní VIS. Zdá sa však, že s výnimkou niekoľkých málo štátov sa o tejto téme v súčasnosti verejne nediskutuje, čo je nanajvýš poľutovaniahodné.

Je potrebné pripomenúť, že systém VIS sa v zásade zavádza s cieľom uľahčiť vízový postup cestujúcim *bona fide* (čo predstavuje väčšinu cestujúcich). Z tohto dôvodu by sa mali zohľadniť otázky vhodnosti a ergonómie.⁽¹⁾ Používanie biometrických identifikačných znakov pri podávaní žiadostí o víza alebo hraničnej kontrole by nemalo pôsobiť deťom výrazné ťažkosti pri plnení príslušných požiadaviek.

A nakoniec je potrebné pripomenúť, že všetky biometrické identifikačné systémy majú technické nedokonalosti. Odborná literatúra neposkytuje dostatočné dôkazy, že by odtlačky prstov detí do veku 14 rokov umožňovali spoľahlivú identifikáciu. Jediné doterajšie skúsenosti získané na širokej vzorke poskytuje systém Eurodac a systém US-Visit. Je zaujímavé, že oba systémy využívajú odtlačky prstov u detí vo veku od 14 rokov. Zmysel používania odtlačkov prstov u detí pod touto vekovou hranicou by sa mal potvrdiť štúdiami, ktoré preukážu presnosť a užitočnosť v kontexte takej rozsiahlej databázy, akou je VIS.

Každopádne by bolo vhodné používať odtlačky prstov detí skôr pri porovnávaní dvoch údajov ako pri porovnávaní s mnohými údajmi. Toto by sa malo výslovne upraviť.

Záverom možno skonštatovať, že väčšina uvedených úvah vyššie sa netýka len detí, ale aj starších ľudí. Presnosť a použiteľnosť odtlačkov prstov sa vekom znižuje⁽²⁾, pričom osobitnú dôležitosť zohrávajú aj aspekty vhodnosti a ergonómie.

2.6. Fotografie

To isté možno povedať o používaní fotografií, pri ktorých sa ani v tomto návrhu, ani v návrhu o VIS nepredpokladá nijaké vekové obmedzenie. Možno však položiť otázku, či sú fotografie detí, ktoré ešte nenadobudli dospelé črty, skutočne užitočné či už na identifikačné účely, alebo na účely overenia vôbec.

Rozoznávanie tvárí detí (buď automatické v budúcnosti, alebo uskutočnené človekom) na základe referenčných fotografií spred niekoľkých rokov bude pravdepodobne spôsobovať problémy. Aj keby technológie v oblasti rozoznávania tvárí dosiahli výrazný pokrok, je veľmi nepravdepodobné, že počítačový program bude v blízkej budúcnosti schopný kompenzovať vplyv rastu na detskú tvár. Preto by sa malo v nariadení o VIS jasne uviesť, že pokiaľ nebude technológia rozoznávania tvárí dostatočne spoľahlivá, pričom je potrebné mať na pamäti, že v prípade detí to bude pravdepodobne až vo vzdialenejšej budúcnosti, fotografie sa môžu pri overovaní alebo identifikácii osôb použiť len ako doplnujúci prvok.

Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že v prípade oboch biometrických identifikačných znakov EDPS odporúča seriózne zváženie otázky, či výhody (boj proti nezákonnej imigrácii a pašovaniu detí) prevažujú nad vyššie uvedenými nedostatkami.

2.7. Iné výnimky

V návrhu sa uvádza, že žiadatelia, „od ktorých je fyzicky nemožné odobrať odtlačky prstov“ by mali byť z požiadavky poskytnúť odtlačky prstov vyňatí.

⁽¹⁾ Ako sa podčiarkuje v štúdiu, ktorú si dala vypracovať holandská vláda, v J. E. DEN HARTOGH a kol.: How do you measure a child? A study into the use of biometrics in children, 2005, TNO.

⁽²⁾ Pozri napr. A. HICKLIN a R. KHANNA: *The Role of Data Quality in Biometric Systems*, MTS, 9. februára 2006.

EDPS už vo svojom stanovisku k návrhu o VIS zdôraznil, že toto sa týka významného počtu osôb: podľa všetkého až 5 % populácie nebude schopných sa zaregistrovať. Pri databáze s 20 000 000 vstupmi ročne to znamená 1 000 000 prípadov s ťažkosťami pri registrácii za rok. Na túto skutočnosť by sa nemalo pri analýze návrhu zabúdať. EDPS okrem iného trval na nevyhnutnosti efektívnych alternatívnych postupov:

„Mali by byť k dispozícii záložné postupy na vytvorenie dôležitých bezpečnostných opatrení na zavedenie biometrie, keďže nie sú všetkým dostupné, ani úplne presné. Tieto postupy by sa mali vykonať a použiť, aby sa rešpektovala dôstojnosť osôb, ktoré sa nemohli úspešne zúčastniť na registračnom procese, a aby sa zabránilo preneseniu záťaže nedokonalosti systému na nich.“

Navrhované nariadenie v týchto prípadoch ustanovuje uvedenie záznamu „neuplatňuje sa“ do VIS. Toto je samozrejme vítané. Na druhej strane však možno vyjadriť obavy, že neschopnosť zaregistrovať sa by mohla ľahšie viesť k zamietnutiu víz. Je neakceptovateľné, ak vysoké percento neschopnosti registrácie povedie k zamietnutiu víz.

Do nariadenia o VIS by sa preto malo vložiť ustanovenie o tom, že nemožnosť zaregistrovať sa nesmie pri vydávaní víz automaticky viesť k negatívnemu stanovisku. Táto otázka by sa mala na účely jej riešenia osobitne sledovať pri vykazovaní, ktoré sa v nariadení o VIS predpokladá: mal by sa sledovať vysoký počet zamietnutých žiadostí o víza v súvislosti s fyzickou nemožnosťou zaregistrovať sa.

3. OUTSOURCING ŽIADOSTÍ O VÍZA

S cieľom znížiť zaťaženie jednotlivých členských štátov (spôsobené okrem iného nákladmi na nákup a údržbu vybavenia) ustanovuje návrh niekoľko možných mechanizmov spolupráce:

- spoločné užívanie priestorov: pracovníci jedného alebo viacerých členských štátov spracujú žiadosť (vrátane biometrických identifikačných znakov), ktorá im je adresovaná, na diplomatickej misii alebo konzulárnom úrade iného členského štátu, pričom využívajú vybavenie tohto členského štátu;
- spoločné žiadateľské centrá: pracovníci diplomatických misií jedného alebo viacerých členských štátov pracujú v jednej budove, v ktorej prijímajú žiadosti o víza (vrátane biometrických identifikačných znakov), ktoré sú im adresované;
- nakoniec sa v návrhu predpokladá, že žiadosť prijme a biometrické identifikačné znaky odoberie externý poskytovateľ služieb (táto možnosť sa podľa všetkého považuje za poslednú alternatívu pre členské štáty, ktoré nemôžu využiť ani jednu z predchádzajúcich dvoch alternatív, aj keď to nie je celkom jasné).

Návrh sa obsiahlo zaoberá tým, že je možné vybrať iba spoľahlivých externých poskytovateľov služieb a že títo poskytovatelia služieb musia prijať všetky nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie pred „náhodným alebo nezákonným poškodením alebo náhodnou stratou, zmenou, neoprávneným poskytnutím alebo sprístupnením (...)“. (Článok 1.B.2 návrhu)

Toto ustanovenie, čo sa týka ochrany údajov, je navrhnuté veľmi starostlivo a pozorne, čo EDPS víta. Ale nechať spracovanie žiadostí o víza na externého poskytovateľa služieb v tretej krajine má niekoľko dôsledkov na ochranu (niekedy veľmi citlivých) údajov, ktoré sa pri vydávaní víz zhromažďujú.

EDPS vyzdvihuje najmä to, že:

- vykonávanie previerky zamestnancov môže byť v dôsledku legislatívy alebo postupov uplatňovaných v tretej krajine náročné, ak nie úplne nemožné;
- rovnako nemusí byť možné uplatniť sankcie voči zamestnancom externého poskytovateľa služieb za porušenie legislatívy o ochrane súkromia (hoci sa budú môcť uplatniť zmluvné sankcie voči hlavnému dodávateľovi);
- na súkromnú obchodnú spoločnosť môžu pôsobiť politické nepokoje alebo zmeny, pričom sa táto spoločnosť môže dostať do situácie, keď nebude schopná plniť svoje povinnosti týkajúce sa zabezpečenia spracúvania;
- môže byť náročné realizovať účinný dohľad, ktorý je však v prípade externých partnerov o to potrebnnejší.

Každá zmluva s externým poskytovateľom služieb by preto mala ustanovovať nevyhnutné mechanizmy na zabezpečenie dodržiavania požiadaviek na ochranu údajov vrátane externých auditov, pravidelných kontrol na mieste, vykazovania a mechanizmov zabezpečenia zodpovednosti zmluvnej strany v prípade porušenia legislatívy o ochrane súkromia vrátane povinnosti odškodniť osoby v prípade, že v dôsledku činnosti poskytovateľa služieb utrpeli ujmu.

Okrem týchto obáv je potrebné si uvedomiť, a to je možno ešte dôležitejšie, že členské štáty nebudú schopné zaručiť ochranu externého spracovania údajov (alebo spracovania údajov uskutočneného v spoločnom žiadateľskom centre, ak sa toto spracovanie vykonáva mimo diplomatických priestorov) pred možným zásahom (napr. prehliadkou alebo zabavením) orgánov verejnej moci krajiny žiadateľa ⁽¹⁾.

Na externých poskytovateľov služieb sa bude samozrejme aj napriek všetkým ostatným zmluvným ustanoveniam uplatňovať vnútroštátne právo tretej krajiny, v ktorej sú usadení. Nedávne udalosti týkajúce sa prístupu orgánov tretej krajiny k finančným údajom spracúvaným spoločnosťou z EÚ ukazujú, že riziko zďaleka nie je len teoretické. Taktiež je tu významné riziko, že v niektorých tretích krajinách existujú osoby, ktoré by rady vedeli, ktorí z občanov týchto krajín požiadali o víza (s cieľom politickej kontroly opozície a disidentov). Pracovníci súkromnej spoločnosti, t. j. vo väčšine prípadov miestni zamestnanci, by neboli schopní odolávať tlaku vlády a orgánov činných v trestnom konaní krajiny žiadateľa, ktoré by od nich žiadali informácie.

Toto predstavuje hlavnú slabinu uvedeného systému v porovnaní so spracovaním údajov v priestoroch konzulárneho úradu alebo diplomatickej misie. V takom prípade by boli údaje chránené podľa Viedenského dohovoru o diplomatických stykoch z 18. apríla 1961. V článku 21 tohto dohovoru sa ustanovuje, že:

„Priestory misie sú nedotknuteľné. Agenti prijímajúceho štátu do nich nesmú vstúpiť okrem prípadu, keď k tomu dá súhlas vedúci misie. (...) Priestory misie, jej zariadenie a ostatný majetok, ako aj jej dopravné prostriedky požívajú imunitu voči prehliadke, zabaveniu, zadržaniu alebo exekúcii.“

Okrem toho by sa podľa článku 4 ods. 1 písm. b) smernice 95/46/ES na spracovanie osobných údajov výslovne vzťahovali aj vnútroštátne ustanovenia, ktorými sa táto smernica vykonáva, čím by sa ochrana ešte posilnila.

Preto sa zdá byť jasné, že jediným účinným spôsobom ochrany údajov týkajúcich sa žiadateľov o víza a ich ručiteľov (občania EÚ alebo spoločnosti) je zabezpečiť im ochranu podľa Viedenského dohovoru. To znamená, že údaje by sa mali spracúvať v priestoroch pod diplomatickou ochranou. To by nebránilo členským štátom, aby na spracovanie žiadostí o víza využívali externých dodávateľov, pokiaľ tieto externé zmluvné strany môžu vykonávať túto činnosť v priestoroch diplomatickej misie. Toto by sa rovnako vzťahovalo aj na spoločné žiadateľské centrá.

EDPS preto neodporúča možnosť, aby údaje spracúvali externí poskytovatelia služieb, ako sa to predpokladá na strane 15 návrhu – nový bod 1.B.1 písm. b). V tejto súvislosti sú akceptovateľnými možnosťami sú:

- externé spracúvanie žiadostí o víza súkromnou spoločnosťou, pokiaľ sa uskutočňuje na mieste chránenom na základe diplomatického statusu;
- externé poskytovanie informácií prostredníctvom telefonického centra, ako sa ustanovuje v bode 1.B.1. písm. a).

4. ZÁVER

EDPS víta skutočnosť, že tento návrh, ktorým sa menia a dopĺňajú Spoločné konzulárne pokyny, sa má prijať v rámci spolurozhodovania, čím sa rozširuje demokratické preskúmanie v oblasti, ktorá si to skutočne vyžaduje.

⁽¹⁾ Tento problém už existuje v súvislosti so spracovaním žiadostí cestovnými kanceláriami; je však ešte citlivejší v prípade používania biometrických údajov a taktiež preto, lebo využitie cestovných kancelárií nie je povinné.

Čo sa týka podstaty návrhu, EDPS navrhuje:

- výnimkami z povinnosti poskytovať odtlačky prstov by sa malo zaoberať skôr nariadenie o VIS ako CCI, aby sa zabezpečila zrozumiteľnosť a konzistentnosť tohto režimu;
- vekové obmedzenia pre odoberanie odtlačkov prstov a používanie fotografií by sa mali starostlivo zvážiť, pričom by sa mali zohľadniť otázky uskutočniteľnosti, etiky, vhodnosti a presnosti;
- fotografie by sa nemali považovať za „samostatný“ spôsob identifikácie, ale len za podporný prvok;
- externé spracúvanie žiadostí o víza súkromnou spoločnosťou by malo byť prípustné, len ak sa týka miesta pod diplomatickou ochranou a opiera sa o zmluvné ustanovenia, ktoré zabezpečujú účinný dohľad a zodpovednosť dodávateľa.

V Bruseli 27. októbra 2006

Peter HUSTINX

*Európsky dozorný úradník pre ochranu
údajov*
